

Son danışıqların Qarabağ düyününü açacağına ümid böyükdür

“Danışıqlar prosesinə yeni təkan verilib. Bu da vacibdir. Biz Minsk qrupunun həmsədrlərinin 9 mart tarixli bəyanatını, – siz yəqin ki, onunla tanışsınız, – çox müsbət qiymətləndirdik. Orada deyilir ki, danışıqlar formatının dəyişdirilməsi yalnız iki tərəfin razılığı ilə ola bilər. Azərbaycan tərəfi, təbii ki, buna razılıq vermədi. Ona görə də biz prinsipcə substantiv danışıqların davam etdirilməli olduğu vəziyyətə qayıtdıq”.

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Ermənistan danışıqlar masasına qayıtmağa məcbur oldu

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın 2018-ci ilin yazında hakimiyyəti ələ keçirməsindən sonra irəli sürdüyü yersiz iddiası – danışıqlar prosesinə Dağlıq Qarabağın erməni icmasını cəlb etmək cəhdi iflasa uğradı. Nəhayət ki, Ermənistan hökumətinin başçısı danışıqların Yerevan və Bakı arasında aparılmalı olması fikrini qəbul etdi. Bunu dövlət başçıları arasında Vyana görüşünün mühüm nəticələrindən biri kimi dəyərləndirmək lazımdır.

Bu fikir Azərbaycan Prezidenti Administrasiyasının xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyevin prezidentlər İlham Əliyev və Nikol Paşinyanın görüşü ilə bağlı açıqlamasında da birmənalı şəkildə səsləndi. H.Hacıyev dedi: -- Uzun fasilədən sonra Azərbaycan Prezidenti ilə Ermənistan rəhbərliyi arasında ATƏT-in Minsk qrupunun vasitəçiliyi ilə keçirilmiş görüş bir daha təsdiq etdi ki, danışıqların formatı dəyişməz qalır və danışıqlar prosesi Azərbaycan ilə Ermənistan

arasında aparılır. Əslində, bu mövqe hələ görüş ərəfəsində müxtəlif beynəlxalq qurumların bəyanatlarında da ifadə olunurdu. Məsələn, martın 9-da ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri danışıqlar prosesinin formatının dəyişməzliyi barədə bəyanatla çıxış etmişdilər. Ermənistan baş nazirinin Brüsselə səfəri zamanı Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali komissarı Federika Moqerini də bəyan etmişdi ki, Ermənistan özündən yeni format icad etməyə çalışmasın. Amma kor tutduğunu buraxmayan kimi, Paşinyan öz fikrini təkrarlayırdı.

Axır ki, Azərbaycan Prezidenti görüşdən sonra Rusiyanın TASS agentliyinə verdiyi müsahibədə təsdiq etdi ki, danışıqların formatı dəyişməyəcək.

“Ümidverici” və “impulsverici” danışıqlar

Görüş ilk gündən “ümidverici” kimi qiymətləndirildi. Bu fikir Avropa İttifaqının Vyana danışıqları ilə bağlı bəyanatında öz əksini tapdı: “Liderlərin atəşkəs rejiminin möhkəmlənməsi, sülh üçün əlverişli şəraitin yaradılması, həmçinin onların nəticəyə

Vyana görüşü danışıqların formatının Azərbaycanın maraqlarına uyğun olaraq dəyişməzliyini bir daha təsdiq etdi

Bu il martın 29-da Avstriyanın paytaxtı Vyanada Azərbaycan və Ermənistan liderləri arasında Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlı görüş təkə Azərbaycanca deyil, bütövlükdə beynəlxalq aləmdə ümidverici hadisə kimi qiymətləndirilir. Təbii ki, görüş Ermənistanda hakimiyyət dəyişikliyindən sonra danışıqlara yeni təkan verilməsi, eləcə də bir sıra məsələlərə aydınlıq gətirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ən vacibi isə, şübhəsiz, danışıqlar prosesində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin haqlı və ədalətli mövqeyinin, nəhayət ki, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan tərəfindən də qəbul edilməsi oldu.

yönələn danışıqlar istiqamətində növbəti addımları atmağa hazırlıqları ümidvericidir”. Bəyanatda bildirilirdi ki, təşkilat humanitar sahədə tədbirlərin hazırlanmasına dair Vyana razılaşmasının, eləcə də əhəlinin sülhə hazırlanması ilə bağlı iki ölkənin XİN rəhbərləri arasında 2019-cu il yanvarın 16-da Parisdə əldə olunmuş razılaşmanın reallaşmasını səbirsizliklə gözləyir.

Prezident Administrasiyasının şöbə müdiri Hikmət Hacıyev isə İlham Əliyev və Nikol Paşinyan arasında iki saatdan

artıq davam etmiş təkbətək və ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri və iki ölkənin xarici işlər nazirlərinin iştirakı ilə aparılmış bir saatlıq danışıqların münaqişənin həllinə yeni impuls verdiyini bəyan etdi.

Azərbaycan və Ermənistan XİN başçıları və ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri tərəfindən görüşün nəticələri ilə bağlı qəbul edilmiş birgə bəyanatda qeyd olundu ki, danışıqlar prosesində əsas məsələlər, substantiv məqamlar barədə geniş fikir mübadiləsi aparılıb, həmçinin

sülh prosesinin irəli aparılması üçün münbit şəraitin yaradılmasının vacibliyi vurğulanıb. Eyni zamanda, danışıqlar prosesində konkret və nəticəyönümlü addımların atılmasının vacibliyi qeyd edilib. Bəyanata əsasən, Prezident İlham Əliyev və baş nazir Nikol Paşinyan arasında aparılmış müzakirələr nəticəsində qərara alınıb ki, bundan sonra xarici işlər nazirləri səviyyəsində görüş keçirilsin və danışıqlar prosesinin irəliyə aparılması məsələləri müzakirə olunsun.

Substantiv danışıqlar davam etdiriləcək

Danışıqların mahiyyəti haqqında ən dəqiq məlumatları Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin martın 29-da görüşdən dərhal sonra Vyanada Rusiyanın TASS informasiya agentliyinə verdiyi müsahibədən aldığımız Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla danışıqların nəticələri haqqında söz açaraq bildirdi ki, indiyədək iki ölkənin xarici işlər nazirləri arasında bir neçə raund danışıqlar aparılıb. Azərbaycan və Ermənistan liderləri arasında bu dəfəki görüş isə ona görə mühümdür ki, məsələnin mahiyyəti ilə bağlı danışıqlar prosesinə yeni start verilib: “Biz etimadı, ola bilsin ki, insanlar arasında təmaslar çərçivəsində möhkəmləndirməklə bağlı məsələləri müzakirə etdik. Bundan əvvəl ictimaiyyət nümayəndələri arasında təmaslar olub. Yəni, hələ bu barədə danışıqlar tezdir, lakin humanitar məsələlərə gəldikdə, bu, nəzərdə tutulur. Çünki danışıqlar prosesi təbii ki, həm də humanitar aksiyalarla dəstəklənməlidir. Lakin mən hesab edirəm, əsas odur ki, danışıqların formatı dəyişilməz qalıb”.

Bax, əsas məsələ elə budur. Prezident münaqişənin tarixinə nəzər salaraq qeyd etdi ki, danışıqlar uzun illər Ermənistan ilə Azərbaycan arasında aparılıb, bundan sonra da belə olacaq: “İkincisi, danışıqlar prosesinə yeni təkan verilib. Bu da vacibdir. Biz Minsk qrupunun həmsədrlərinin 9 mart tarixli bəyanatını, - siz yəqin ki, onunla tanışsınız, - çox müsbət qiymətləndirdik. Orada deyilir ki, danışıqlar formatının dəyişdirilməsi yalnız iki tərəfin razılığı ilə ola bilər. Azərbaycan tərəfi, təbii ki, buna razılıq vermədi. Ona görə də biz prinsipcə substantiv danışıqların davam etdirilməli olduğu vəziyyətə qayıtdıq”.

Bundan sonra substantiv danışıqlar davam etdiriləcək, son-da müəyyən konkret nəticələrin əldə olunacağına ümidlər böyükdür. Bunu şərtləndirən

isə həm Azərbaycan Prezidentinin qəti mövqeyi, həm də son vaxtlar beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü davamlı şəkildə müdafiə etməsidir.

Prezident İlham Əliyev TASS-a müsahibəsində nəticəyə yönəlik danışıqların davam etdirilməsi ilə bağlı xarici işlər nazirlərinə tapşırıqlar verildiyini də bildirdi: “Onlar çox güman ki, nəticəyə yönələn danışıqlar prosesini davam etdirmək üçün yaxın vaxtlarda görüşəcəklər. Bizim üçün birinci yerdə beynəlxalq səviyyədə tanınmış Azərbaycan ərazilərinin beynəlxalq hüquq, Helsinki Yekun Aktı və BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal olunmuş ərazilərdən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən dörd qətnaməsi çərçivəsində işğaldan azad edilməsi məsələsi durur”.

Elə Azərbaycan xalqının istədiyi də budur. Bunu Ermənistanda yaxşı-yaxşı dərk etməlidirlər. Sabiq prezident Serj Sarkisyanın inadçılığı hadisələri 2016-cı ilin Arpel döyüşlərinə gətirib çıxardı. Azərbaycan Ordusunun qalibiyyətli yürüşü Ermənistan ordusunun çoxlu canlı qüvvə və hərbi texnika itirməsi, eləcə də 2000 hektardan çox ərazimizə nəzarətin bərpa olunması ilə nəticələndi. 2018-ci ilin mayında isə ordumuz uğurlu Günnüt əməliyyatını həyata keçirdi. Bu gün Azərbaycan ordusunun Ermənistandan qat-qat güclü olduğu açıq etiraf olunur. Maraqlıdır ki, dünən Paşinyan Aprel döyüşlərinin 3-cü ildönümü ilə bağlı İrəvanda “Yerablur” hərbi qəbiristanlığında bəyan edib: “Biz baş verənləri anlamalı və nəticə çıxarmalıyıq. Danışıqlar prosesi davam etməlidir, amma biz anlamalıyıq ki, münaqişə həll olunmadıqca hadisələrin istənilən inkişafına hazır olmalıyıq”.

Bu da bir daha onu göstərir ki, Ermənistanın münaqişə ilə bağlı mövqeyində məcburi yumşalma hiss olunur...

Paşa ƏMİRCANOV,
“Xalq qəzeti”